

# Stödföreningen för Teknik och Sjöfartsmuseet i Malmö

## -bakgrund och historia-



Under årsmötena 2012 i Tekniska Museiföreningen respektive i Stödföreningen för Sjöfartsmuseet beslöts att de båda föreningarna skulle gå samman till en förening med nya namnet *Stödföreningen för Teknik och Sjöfartsmuseet*. Ett stort framsteg för stödverksamheten till de båda museerna, som nu "döps" om till ett museum.

Men först lite bakgrund. Ett jubileumsår som 2012 kan lite historia inte vara fel.

Skånska Ingenjörsklubben, SIK, bildades den 19 november 1887. Det var bland andra O Lundberg, F H Kockum och R F Berg (som var SIKs förste ordförande) som var aktiva vid bildandet. Limhamnskungen, disponent R F Berg, som styrde Cementindustrin i Limhamn, skapade under slutet av 1800-talet det moderna Limhamn. Han hade ett finger med i allt och en önskan att de anställda skulle fortbildas.

SIK verkar för förkovran inom de tekniska områdena och inte minst med att bidra till ett socialt umgänge mellan tekniskt bildade personer. Tack vare näringslivets intresse för verksamheten medverkar Skånsk industri till att klubben utvecklades i en positiv riktning.

Malmö Sjöfartsförening bildades 1893 och 1980 slogs föreningen ihop med Malmö Nautiska Förening med det nya namnet Sjöfartsföreningen i Malmö. Föreningen förvaltar bl a Sydsvenska Navigationsstiftelsen, som utdelar stipendier till elever vid sjöbefälsskolorna i Göteborg och Kalmar, och en del fonder.

SIK arbetade länge för att skaffa egna lokaler för sina samlingar och för sin verksamhet. Det var dock först 1942 som planerna på ett Tekniskt museum med lokaler för SIK mer realistiskt aktualiserades. En byggnadsfond (från 1888), en bostadsfond (från 1920) och en ingenjersfond (från 1942) hade skapats för finansiering av bygget. SIK bildade en *stiftelse*, som fastställdes av Länsstyrelsen i Malmöhus län den 24 juli 1956, *för befordran av ett tekniskt museum i Malmö*. Stiftelsen övertog de tre fondernas medel.

Stiftelsen för befordran av ett tekniskt museum i Malmö tillskriver Malmö Stad och presenterar 1958 ett förslag om uppförande av ett tekniskt museum. Stadens fullmäktige beslutade att tacksamt motta erbjudandet samt att bl a ställa tomt till förfogande för bygget. Bygget uppfördes med start i april 1959 och överlämnades den 26 oktober 1960 till staden.

Sjöfartsföreningen bildade, den 27 april 1963, en stiftelse för byggandet av ett Sjöfartsmuseum i Malmö. Överenskommelse träffas 1969, mellan Stiftelsen för befordran av ett tekniskt museum i Malmö och Stiftelsen för byggande av ett Sjöfartsmuseum i Malmö, om att samarbeta vid projekteringen av en andra etapp av Tekniska Museet och ett nytt Sjöfartsmuseum. För uppförandet av byggnaderna bildar de båda stiftelserna, 1971, en ideell förening Nya Musei-

byggnader i Malmö. I styrelsen ingick även två ledamöter från Kommunstyrelsen. Föreningen arbetar bl a med och löser finansieringen. Etappen två av Tekniska museet med samlingshallen samt Sjöfartsmuseet med entrébyggnad uppförs. Den ideella föreningen överlämnar den 8 oktober 1978 byggnaderna till Malmö Stad. Den ideella föreningen likvideras och tillgångarna utskiftas mellan de båda stiftelserna.

Avtal träffas, genom beslut av stadsfullmäktige, "att medgiva SIK att för sin verksamhet disponera samlingshall och intilliggande kansli lokal mot symbolisk hyra".

En stödförening inom stiftelsen för befordran av ett tekniskt museum i Malmö, med företag och enskilda medlemmar, bildas 1966 för insamling av medel till stiftelsens ändamål. Stiftelsen, som genomfört sin uppgift, ombildas genom permutation från och med den 1 januari 1982 till SIKs Museistiftelse med ändamål att främja bland annat teknikhistorisk forskning, utbildning och information.

Stödföreningens ändamål och verksamhet övertas 1982 av den nybildade Tekniska Museiföreningen, TMF. Landshövdingarna, i Malmöhus län och därefter i Skåne län, har varit TMFs ordförande. Föreningen har som främsta ändamål att stödja verksamheten vid Tekniska museet i Malmö. Bidrag har bl a getts till verksamheten i Kunskapstivolit och till utställningsverksamheten. Arbetet i TMFs AU, tillsammans med SIKs AU, blev mer intensivt 1997-98 i samband med kulturförvaltningens planer på att göra om Tekniska museet till ett konstmuseum. De aktiva insatserna, med samarbete med Sjöfartsföreningen och dess Stödförening, fick förvaltningen att tänka om och Tekniska museet är fortfarande ett tekniskt museum.

Sedan några år tillbaka har arbetet i TMF till största delen rört förslaget till att bilda ett Centrum för hållbar utveckling. Tanken är att på Tekniska museets gård uppföra en byggnad med utrymmen för Science Center-verksamhet, för utställningar och för själva Centrum för hållbar utvecklings verksamhet. Näringslivet har visat stort intresse för att tillskapa ett sådant centrum. Andra fördelar med byggnaden är att ubåten, U3, kommer under tak och att en utescen kan skapas vid Garverimuseet.



*Förslag till Centrum för hållbar utveckling.*

Sjöfartsföreningen tog 1978 initiativ till att bilda en Stödförening för det nya Sjöfartsmuseet. Hela Sjöfartsföreningens samlingar av marina föremål hade i samband med överlämnandet av museet skänkts till Malmö Stad för att visas på museet. Stiftandet av stödföreningen skedde den 26 februari 1989. Precis som i TMF är det Landshövdingen som är ordförande. Det var den dansk-svenske företagsledaren och store donatorn Einar Hansen som var drivkraften i Sjöfartsföreningen vid bildandet. Einar Hansen var bl a vd för Allhems förlag och Clipperline samt styrelsemedlem och ledamot i flera kulturella och vetenskapliga organisationer.

Verksamheten bedrivs genom stöd till Sjöfartsmuseets utställningar och projekt. Bland dessa kan noteras utställningen om Aina Cederblom 1996, bidrag till underhåll och renoveringar av U3 och en mycket uppskattad Ubåtsguide i mp3-format. Ett stort bidrag lämnades 2011 till renovering av lekrummet i Sjöfartsmuseets nedre plan. Två förskoleklasser var inbjudna som konsulter och resultatet blev så lyckat att det nya lekrummet var i final för Sveriges bästa museirum 2011.

Det är dessa två stödföreningar som nu, den 18 april 2012, gått samman till Stödföreningen för Teknik och Sjöfartsmuseet i Malmö. Stadgarna har reviderats och anpassats till dagens verklighet. En stor händelse som genomfördes med enhälliga beslut i de två gamla stödföreningarna under ledning av Landshövding Göran Tunhammar.



*Landshövding Göran Tunhammar hälsar deltagarna välkomna till det 1:a årsmötet i den sammanslagna Stödföreningen för Teknik och Sjöfartsmuseet, den 18 april 2012.*



*Thomas Åhsberger och Pergöran Andersson, två av flera "gamla" styrelsemedlemmar, som avtackades under årsmötet 2012.*

Samarbetet mellan Skånska Ingenjörsklubben och Sjöfartsföreningen i Malmö har, som flera gånger tidigare, åter resulterat i en positiv utveckling och samförstånd i framtiden för Teknik och Sjöfartsmuseet.

Ambitionen är att arbeta vidare genom att stödja verksamheten vid Teknik och Sjöfartsmuseet i Malmö, att verka för fortsatt användning av museet i enlighet med gåvobreven och att förverkliga Centrum för hållbar utveckling.

För att på ett bra sätt kunna förverkliga ambitionerna är det viktigt att så många som möjligt medverkar genom att bli medlemmar i, eller donera medel till STSM. Kontakta SIKs kansli, som även är STSMs, så ordnas medlemskapet.

Bo Leander

Denna artikel har varit införd i SIK-Aktuellt nr 3 2012.